

Az

ALSÓ-LENDVAI

ÁLLAMSEGÉLYVEL FÖNTARTOTT

POLGÁRI FIU-ISKOLA

TIZENKETTEDIK

É R T E S I T Ő J E

AZ 1883/84-İK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:

Dr. BARTHA GYULA

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSA,

NYOMATOTT WAJDITS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1884.

TARTALOM.

- I. Az 1883/84. iskolai év fontosabb mozzanatai stb.
 - II. Az intézet külső felügyelete és vezetése.
 - III. A tanító-testület.
 - IV. Az eltanított tananyag vázlata s a használt tankönyvek.
 - V. Az intézet szerelvényeinek szaporodása.
 - VI. A tanulók érdemsorozata.
 - VII. Statisztikai kimutatás a tanulókról
 - VIII. Statisztikai adatok az intézetből eltávozott tanulókról.
 - IX. Jótékonyág és jutalmazások.
 - X. Segélyzettek es jutalmazottak.
 - XI. Tudnivalók a jövő iskolai évre.
-

I.

Az 1883 — 84. iskolai év fontosabb mozzanatai; az intézet állapota és belső vezetése.

Intézetünk a lefolyt isk. évvel fennállásának 12-ik évét töltötte be. Ha a beiratásra jelentkezett tanulók számát az iskola fejlődési viszonyainak megítélésénél mérvadónak tekintetjük, úgy mondhatjuk, hogy az új isk. év kedvező előjellel köszöntött be, a mennyiben a beiratkozott tanulók száma az intézet fenállása óta az idén volt a legnagyobb. A fölvételi s javító vizsgálatok és beiratások augusztus 30-tól szeptember 3-ig tartattak meg, a következő eredménnyel:

Az I. osztályba beiratott 25 tanuló. Ezek közül 5 ismétlő; 1 el. isk. VI. oszt., 3 V. oszt., 11 IV. osztályu bizonyítványa, 5 pedig felvételi vizsgálatára alapján vétetett fel.

A II. osztályba felvétetett 13 tanuló. Ezek közül ismétlő 1, más polg. iskolából jött 1, alsóbb osztályból előlépett 11.

A III. osztályba felvétetett 10. Ezek közül 1 a II. oszt. tantárgyaiból letett magánvizsgálat alapján az I. osztályból, 9 pedig a II. osztályból lépett át.

A IV. osztályba felvétetett 8, valamennyi a III. osztályból.

Az V. osztályba tanuló nem jelentkezvén, az ezen évben üres volt.

Összesen beiratkozott 56 tanuló, tehát 7-tel több mint a múlt évben 4 osztályba, és 3-mal több, mint a múlt évben 5 osztályba. Év folytán kimaradt 3, és így év végén maradt 53 tanuló.

A tanév szept. 3-án reggel, isteni tisztelet után, ünnepélyesen megnyitott az igazgató által a növendékekhez intézett buzdító beszéddel; egyszersmind felolvastattak és megmagyaráztattak az iskolai rendtartási és fegyelmi törvények. Más nap, szept. 4-én, kezdetét vette a rendszeres tanítás.

A tanító-testületben a lefolyt évben egy nevezetes változás történt. Ugyanis, Miklós Gergely id. igazgató a Nm. vallás- és közoktatásügyi minister urnak 1883. évi 39655. sz.

a. kelt magas rendelete által a budapesti állami polgári tanító-képezde gyakorló iskolájához rendes tanítóvá kineveztetvén, állomásáról 1883. decz. 22-én eltávozott. Rövid ideig, mindössze csak 2¹/₂ évig vitte az intézet szellemi ügyeinek vezetését, de ezen rövid időre terjedő működése által is maradandó nyomokat hagyott intézetünk beléletében. A polg. községi iskolaszék Miklós G. urnak az iskola ügyében lelkes buzgalommal és laukadatlan erélyvel végzett szolgálataiért jagyzökönyvileg fejezte ki elismerését. Részünkről kívánjuk, hogy állandó siker kísérje működését a nagyobb és fontosabb téren is, melyre hivatva lett!

Az új igazgató kinevezéseig az igazgatói teendők ideiglenes végzésével a megyei kir. tanfelügyelőség az iskolaszékek egyetértőleg Iványi Andor r. tanárt bizta meg; ugyszintén intézkedés történt aziránt is, hogy a tantestületben történt változás az iskolai munka rendes menetét ne zavarja. E végből a volt igazgató tantárgyai a meglevő tanerők között arányosan felosztattak s ennek alapján egy ideiglenes órarend állapított meg, mely szerént a tanítás január 14-ikétől 28-ig folyt.

Az eltávozott igazgató helyére a Nm. vallás- és közoktatásügyi Minister ur 1883. évi 43858. sz. a. kelt magas rendeletével, ideiglenes igazgatói minőségben Dr. Bartha Gyula, baróthi államilag segélyezett felső népiskolai tanítót, e sorok íróját, kegyeskedett kinevezni. A hivatali esküt a kir. tanfelügyelő ur kezeibe jan. 22-én letévén, hivatalos teendőimet jan. 28-án megkezdtém, az elődöm által tanított tárgyakat változtatlanul átvettem, minek folytán az isk. év elején megállapított és hivatalosan jóváhagyott órarend ismét érvénybe léphetett.

A tanító-testületre vonatkozó ministeri rendelkezések közt meg kell említenünk még azt, miszerint Kassai Náudor ideiglenes minőségben kinevezett rajztanárt a Nm. vallás- és közokt. Minister ur, f. évi 5833. sz. a. kelt magas rendeletével állomásán véglegesítette.

Az egyes tantárgyak tanítására, a tananyag terjedelmére és beosztására nézve a lefolyt évben is irányadó volt a Nm. közokt. ministerium által 1876-ban kiadott „Tanterv.“ Eltérés ettől csupán annyiban történt, a mennyiben a helyi viszonyok követelményeinek megfelelőleg, a németnyelv tanítása már az I. osztályban kezdetét vette. A latin nyelvet mint rendkívüli tantárgyat az önként jelentkezett 15 tanulónak, részben díjtalanul, részben csekély díjért, a helybeli rom. kath. segéd-lelkészurak voltak szívesen tanítani és pedig az I. II. osztályosoknak

Tiszt. Tóth László ur, a III. IV. osztályosoknak Tiszt. Balogh Dénes ur. Továbbá Iványi Andor intézeti r. tanár ajánlkozott, hogy a könyvvitelt a IV. oszt. tanulóknak, mint rendkívüli tárgyat, heti 1 órában díjtalanul tanítja, hogy azon tanulók, a kik a IV. osztály végeztével iskolánkból a gyakorlati életbe lépnek ki, ne hagyják el az intézetet ezen annyira fontos és gyakorlati tantárgy ismerete nélkül. Önzetlen ügyszerezetükért fogadják a fentnevezett urak, az intézet és az illető tanulók nevében meleg köszönetemet!

Az intézet vezetése és rendtartása a Nm. közokt. ministerium által 1876-ban kiadott „Utasítás“ szellemében folyt. A tantestület a lefolyt évben 8 rendes és 4 rendkívüli értekezletet tartott, melyeken tanácskozások és megbeszélések tárgyát képezték mindazon didaktikai és paedagogiai elvek és eljárások, melyeknek alkalmazása a tanításban és nevelésben egységes módszert és egyöntetűséget biztosíthat; számba vétetett minden egyes növendék szorgalma, előmenetele és erkölcsi magaviselete, s a hol fogyatkozások mutatkoztak, ott az osztályfőnökök nem késtek serkentő és buzdító figyelmzettéseikkel. Néhány tanulónak, kikre a jóindulatu figyelmeztetések és megintések ismételten sem bírtak javító hatással, szülői értesítettek az igazgatóság által. A folyó ügyeken kívül a tantestület az értekezleteken a következő nevezetesebb intézkedéseket tette:

a) Megállapította az órarendet, kijelölte a tankönyveket s az osztályfőnököket.

b) A rendelkezésére álló összeg erejéig a tanári és ifjúsági könyvtár számára újabb műveket választott ki és szerzett be. (L. a kimutatások közt.)

c) Folyamodott a magyar földtani társulathoz egy kőzetgyűjtemény adományozása tárgyában, minek az az örvendetes eredménye lett, hogy intézetünk egy 78 drbból álló igen szép kőzetgyűjtemény birtokába jutott. Ezért az igazgatóság hálás köszönetét fejezte ki a társulat igazgatójához küldött iratban.

d) A tantestület képviseltetésével a polg. községi iskolaszékben megbizta az igazgatót.

e) Határozta, hogy az intézet a Budapesten 1885-ben tartandó orsz. kiállításon részt vegyen, s ennek költségei fedezése végett az iskolaszékhez folyamodott.

f) Rendkívüli értekezleteken tárgyalta egy növendék komolyabb természetű fegyelmi ügyét. Stb.

Növendékeink szorgalmáról és tanulásbeli előmeneteléről felvilágosítást nyújtanak az illető helyen közzölt érdemsorozati kimutatások. Ezekből kitűnik, hogy az eredmény általánosságban kielégítő. Azonban meg kell vallanunk,

hogy a tanulásban elért eredmény nem annyira a tanulók szorgalmának, mint inkább a tanári kar erőfeszítéssel járó, nehéz munkájának a gyümölcse. Sajnos, hogy komoly törekvésű, kitünő tehetségű és szorgalmu tanulónk csak igen kevés számmal volt. Igaz, hogy a polgári iskolákat más helyeken sem szokták felkeresni a legkitünőbb tehetségűek, de ezen minden polg. iskolánál közös hátrányhoz nálunk még két speciális baj járul. Egyik az, hogy a vidéki elemi iskolák tulnyomó része még nem áll a méltányos kiválalmak színterén, s e miatt az I. osztályban jelentékeny nehézségekkel kell megküzdeni a tananyag feldolgozásánál; másik az, hogy a szülők nem igen gondoskodnak arról, hogy gyermekeik az iskolán kívül is kellő ellenőrzés alatt álljanak s iskolai munkájukkal otthon rendszeresen foglalkozzanak, vagy szállástadó házi gazdáik éber felügyelete által visszatartassanak attól, hogy a tanulásra szánt időt haszontalan kedvtöltésekre vagy semmittevésre fordítsák. Mind ezen nehézségek dacára a tanítási anyag a kívánt terjedelemben feldolgoztatott, mit lehetőségessé tett az a kedvező körülmény, hogy a tanítás menetét semmi sem zavarta. Legtöbb nehézségbe ütközött a tornaszat tanítása, mivel téli torna-helyiség hiányában e célra a IV. osztály amugy is szűk tantermet kellett igénybe venni; a nyári tornatér pedig ugy terjedelemben mint felszerelés tekintetében sok kívánni valót hagy fenn. Nehézség mutatkozott még a rajztanításnál is, mivel a rajzterem szűk és célszerűtlen világítása; e miatt a főszönmények utáni rajzolást nem lehetett tanítani. Reméljük azonban, hogy ezen hiányokon egy vagy más módon nemsokára segítséget lesz.

Az ifjuság erkölcsi magaviselete általánosságban jónak jelezhető, a mennyiben — leszámítva egy esetet, a hol az iskolaszéknek kellett közbelépni — súlyosabb vétség vagy kihágás nem fordult elő. Gyerekes csintalanság, gondatlanság, itt-ott rakoncátlanság fordult elő ugyan, de egészben véve az iskolai rendet és törvényeket sikerült érvényben tartanunk. A vásottabb magaviseletűek s engedetlenek javítására, kiknél nagyon meglátszott a házi nevelés hiánya vagy elhibázott volta, az igazgatóság a szükség szerént néha szigorubb fenytékekhez is kénytelen volt nyulni ha látta, hogy a jóindulatu figyelmeztések s a szelidebb fegyelmi eszközök ismételt alkalmazása sem vezettek célhoz. E pontnál ismét meg kell jegyeznünk, hogy az iskolai fegyelem fentartásának s az ifjuság erkölcsi és érzületi műveltségét célzó nevelési feladatok megoldásának nálunk két fő akadály van. Egyik az iskolai helyiség célszerűtlen volta és fekvése, mely lehetetlenné teszi

azt, hogy órákőzben a tanulók egy kis szabad mozgáshoz jus-
 sanak s nyílt helyen szemmel tartassanak. Másik némely szű-
 lők közömbössége, minélfogva nem sokat törődnek azzal, hogy
 gyermekeik az iskolán kívül is éber felügyelet alatt álljanak
 s maguk vagy megbízott házigazdáik által rászoríttassanak,
 hogy azok az iskolán kívül is szigorúan megtartsák az
 iskolai törvényeket s a felsőbbség rendeleteit, másrészt pedig
 távol tartassanak minden rossz példa látásától és káros beha-
 tásától. Az igazgatóságnak az iskolán kívüli felügyelet felette
 meg van nehezítve az áltai, mert a vidéki tanulók is a váro-
 son elszórtan vannak egyes családoknál elszállásolva, a miatt
 tehát a leggondosabb felügyelet és rendőrködés sem fog kívánt
 sikerre vezetni mindaddig, míg a szülők maguk nem veszik
 komolyan a dolgot. Ezekkel szemben azonban meg kell jegyez-
 nem, hogy növendékeink iskolán kívüli magaviselete — elte-
 kintve kisebb rendellenességektől — komoly panaszra okot
 egyáltalán nem szolgáltatott.

A tanórák látogatása dicséretes szorgalommal folyt
 egész éven át. A mulasztások száma aránylag kevés s ezek
 nagyobb része is elfogadható okkal igazolva lett.

Közegészségi állapotaink — hála a gondviselésnek
 — a lefolyt év alatt kitünőek voltak. Járványos vagy ragályos
 betegségektől intézetünk mentes volt, daczára, hogy a váro-
 sban a difteritisz és a vörös himlő koronkint fellépett. Apróbb
 betegségi esetek is ritkák voltak, huzamosabb ideig pedig csak
 egy növendékünk volt kénytelen, betegsége miatt, az iskoláól
 távol maradni. A tanári kart betegségi esetek nem akadályoz-
 ták teendői végzésében.

Az iskolai év harmadokra való beosztása nálunk is szo-
 kásos; az első és második harmad végén — karácsonykor
 és husvétkor — értesítőket adtunk ki a szülők tájékoztatása
 végett minden tanulónak; ezekbe a tanulók előmeneteléről,
 szorgalmáról és magaviseletéről a tanári értekezleten megállá-
 pitott osztályzatok s az elmulasztott órák száma bejegyeztet-
 tek. A szülők aláírásaikkal bizonyították az értesítő tartalmá-
 nak tudomásul vételét.

A vallás- erkölcsi nevelésre kiváló súlyt fektettünk. A
 rom. kath. tanulók vásár- és ünnepnapokon tanáraik felügyelete
 mellett vettek részt az isteni tiszteleten, s a vallásos gyakor-
 latokat (gyónás, áldozás) a szokott időben teljesítették. Mur-
 kovics János intézeti s. tanár ur buzgólkodása folytán és ve-
 zetése alatt egyházi karénekeket tanultak be négyes hangra, me-
 lyeket a vasárnapi reggeli misén orgona kíséret mellett éne-

keltek. Az izraelita tanulókra való tekintettel szombaton délelőtt csak 10 óráig voltak előadások.

Ő Felsége a király nevenapján, okt 4-én, az ifjuság a tantestülettel együtt részt vett a r. kath. templomban tartott ünnepélyes isteni tiszteletben; február 18-án pedig a Gr. Cziráky János tárnokmester emlékére tartott requiemem.

A polgári közs. iskolaszék iskolánk látogatását küldöttei által gyakorolta. Ez év folytán látogatásaikkal szerencséltettek: Bellosits János, Brenner György, Dr. Király Mór és Tomka György iskolaszéki tag urak.

Tek. Krób Pál zalamegyei kir. tanfelügyelő ur a lefolyt év alatt iskolánkat két ízben szerencséltette becses látogatásával, u. m. ápril 16-án és 30 án, mely látogatások alkalmával minden osztályban meghallgatván a tanulók feleleteit, közvetlen meggyőződést szerzett magának az ifjuság előmeneteléről; továbbá élénk érdeklődéssel tudakozólt az iskolai ügyek állásáról s lekötelező szivességgel adott utasításokat a hiányok mikénti javítására. Örömkre szolgál megjegyezni, hogy a tanfelügyelő ur körünkben jól érezte magát s távoztával megelégedésének és elismerésének adott kifejezést az iskolában tapasztaltak felett.

A tantestület részére a következő tanügyi szaklapok és folyóiratok jártak: Középiszkolai tanáregyesület közlönye, Magyar Tanügy, Közoktatás, Polgári Iskola, Felső nép- és polgári isk. Közlöny (januártól kezdve), Természettudományi Közlöny, Zalai Tanügy. Az intézetnek járt a Néptanítók Lapja. Rendelkezésünkre állottak még — mint a járási tanítói kör részére járatott lapok — a Néptanoda, Népnevelők Lapja, és a Pædagogiai Szemle.

A tanárok közül irodalmi téren is működött Iványi Andor, kinek tollából ez év folyamában a következő közlemények jelentek meg: „Az ásványok tanításáról az elemi iskolában“ (Zalai tanügy, 1883. é. 22. sz.) „Az alsó-landvai járástanító körének őszi közgyűléséről“ (Ugyanott.) — „Ásványtani tulajdonságok ismertetése a konyhasón“ (Népnevelők Lapja, 1884. é. 11. sz.) — „Az egy tanítóval biró népiskola általános órafelosztása.“ (Népn L. 1884. é. 21. sz.) „A természetrajzi tananyag felosztásáról a polgári fiú-iskolában.“ (Felső nép- és polg. isk. Közlöny, 1884. 6. sz.) — A tantestület tagjai általában munkás részt vettek a járásköri tanító-testület választmányi és köri gyűlésein.

A z ifjusági könyvtárt a II. osztályból 4., s valamennyi III. és IV. osztályos tanuló használta, a kik okt. 1-től május 1-ig minden szombatou kaptak egy-egy nekik megfelelő ifjusági olvasmányt. A könyvtárnoki teendőket Káposztás Ferencz tanár ur volt szives végezni.

A tanévet bezáró vizsgálatok június 23-tól 29-ig tartattak meg a polg. közs. iskolaszék küldötteinek jelenlétében. Jun. 29-én reggel isteni tisztelet után a tanév ünnepélyesen bezáratott.

II.

Az intézet külső felügyelete és vezetése.

Intézetünkre, mint községi jellegű iskolára, a közvetlen helyi felügyeletet a polgári községi iskolaszék gyakorolja a magas ministerium által kiadott „U t a s i t á s” értelmében.

Az iskolaszék tagjai:

E l n ö k:

K. Hajós Mihály, ügyvéd.

T a g o k:

1. Bellosits János birtokos, pénztárnok.
2. Brenner György birtokos, gondnok.
3. Kelcz Gyula, ügyvéd.
4. Dr. Király Mór lendvajárási és intézeti orvos.
5. Kovács János, ügyvéd.
6. Pollák Lázár, kereskedő.
7. Ráth János, birtokos.
8. Skublics Imre kir. közjegyző.
9. Stirling Antal esperes-plébános, cz. kanonok.
10. Schacherlsz Mózes, kerületi rabbi.
11. Tomka György, kereskedő.
12. Dr. Bartha Gyula, a tantestület képviselője, jegyző.

A lefolyt tanév alatt iskolaszékünk 10 rendes havi ülést tartott, melyeken a tanácskozások főtárgyát a polg. iskola oeconomicus ügyei s más hatásköréhez tartozó folyó ügyek képezték. Intézkedései közül, mint fontosabbakat, a következőket emelhetjük ki:

a) Intézkedett a rajzterem megnagyobbítása és felszerelése iránt oly módon, hogy az üresen álló V. osztály tan-

terme s a szomszéd rajzterem a köztük levő ajtó kibontásával összekötöttet s a még szükséges butorokkal kiegészítettet.

b) Szegény tanulóinkat tandij-elengedéssel, tankönyvekkel és rajzszerekkel segítette s gondoskodott azok ingyenes ételmezéséről. a mennyiben felhívást és aláírási ívet bocsátott ki a helybeli közönséghez, az aláírók között dicséretes példával járván elől az iskolaszék t. tagjai. Az egész tandíjt — 9.50 frt — elengedte 30, a féltandíjt — 5 frt — 2 tanulóknak. A szegény tanulók használatára beszerzett 55 db. tankönyvet 48.20 frt. és különböző rajzszereket 25.33 frt értékben. (L. az illető kimutatások közt.)

c) A „Zalamegyei ált. tanító-testület“ tanszermuzeumának saját pénztárából 5 o. é. frtot szavazott meg.

d) Folyamodott a „Zalamegyei nemesi pénztári és alapítványi választmányhoz“ a polg. iskolánk mellé felállítandó tápintézet segélyzéseért; minek az az örvendetes eredménye lett hogy a fentiszelt választmány — „tekintve . . . a nagy fontosságú hazafias missiót, melyre a hazai nyelv érdekében az annyi idegen ajku honfitársunk tözsomszedságában fekvő Alsó-Lendva magyar mezőváros és különösen annak polgári fiuiskolája hivatva vannak“ — háromegymásutáni évre 100—100 frtot adományozott a létesítendő tápintézet javára. Az iskolaszék ezen nagybecsü adományaért hazafias és hálás köszönetét nem késett a t. választmányhoz juttatni.

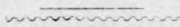
e) A tantestület kérelme folytán. a Budapesten 1885-ben tartandó orsz. kiállításra a polg. iskola képviseltetése céljára a költséget 60 o. é. frt. erejéig megszavazta.

f) Közbenjárt, hogy az intézeti tanárok a járásköri tanítógyűlésekre a város pénztárából nap- és fuvardíjt kapjanak.

g) Tárgyalta a tantestület által hozzá intézett megkereséseket s egy intézeti I. oszt. tanuló fegyelmi ügyét.

E vázlatosan közölt adatok is mutatják, hogy iskolaszékünk a lefolyt tanév alatt dicséretre méltó ügybuzgósággal törekedett a gondozására bizott tanintézet érdekében minden lehető megtenni a maga hatáskörében. Hogy többet nem tehetett, hogy a mutatkozó hiányok gyökeres orvoslását nem eszközölközhetette, annak okát nem az ügybuzgóság lankadásában, hanem az anyagi erők elégtelenségében kell keresnünk; nevezetesen azon sajnos körülményben, miszerint városunk pénztára ez idő szerint nem képes meghozni polgári iskolájának, egyetlen közművelődési intézményének azt az áldozatot, melyet e

fiatal intézet fejlődése föltétlenül — az állam hathatós anyagi támogatása mellett is — minden évben megkövetelne. Azonban iskolaszékünk — tapasztalva a rendelkezésére álló anyagi erő elégtelenségét — ez év folytán már megtette a kezdeményező lépéseket aziránt, hogy a mit a város létesíteni nem bír, az az állam hozzájárulásával létesítsék. Bizunk a magas közoktatási kormányban, hogy az iskolánk fejlődésének útjában álló akadályokra figyelmessé téve, azok elhárítására a megfelelő eszközökről gondoskodni képes leend!

III.

A tanító-testület és foglalkozása.

Folyó szám	A tanító neve állása és képesítése	A tanított tárgyak	A tanított osztályok	Heti óráinak száma	Tanítói mű- ködése évei- nek száma	Jegyzet
1	Dr. Bartha Gyula, igazg. tan., közép- iskolákra kép. tanár.	Számтан Mértан Földrajz	I. II. III. I. II. III. IV	16	9	Bölcsészettu- dor, unitárius egyházi taná- csos, iskola- széki jegyző.
2	Iványi Andor, rendes tan., polgári iskolára képesített tanító.	Természetrájj Természettан Szám- és mértан Könyvviteltан (rendk. t.)	I II. III IV. IV. IV.	17	23	IV. oszt. főn a term.tud.szert. őre; a lendva jár.tanítói kör eln. a helyb. r. k. isksz. jegyz.
3	Kassai Nándor, ren- des tan. polg. iskolára képesített rajztanár.	Szabadkézi rajz Mértani rajz Szépirás	I II III IV I II. III IV III.	20	2	A III. oszt. főnöke, a rajz- szertár őre.
4	Káposztás Ferencz, rendes tan., polgári iskolára képesített tan., okl. tornatanító	Magyarnyelv Német nyelv Testgyakorlás	I III IV III. IV. I—IV.	20	10	Az I. oszt. fő- nöke, a könyv- tárak és torna- szertár őre, a m. tört. társ. r. tagja.
5	Murkovics János, se- géd tan. el. isk. okl. tanító.	Németnyelv Ének Szépirás	I II I—IV. I. II	8	31	Helybeli rom. kath. kántor- tanító.
6	Pataky Kálmán, segéd tan., okl. polg isk. tanító	Magyarnyelv Földrajz Történelem	II. I II III III IV.	16	4	A II oszt. fő- nöke, a földr. szert.őre a tan. érték, a lendva járás tanítói kör. jegyzője.
7	Balogh Dénes, r. kath segéd lelkész.	Hit- és erkölcstan	I—IV	2	—	
8	Schacherlitz Mózes, helybeli rabbi.	Hit- és erkölcstan	I—IV	2	—	

Iskolaszolga: **Simon János,** kiszolgált közkatona.

IV.

Az eltanított tananyag vázlata s a használt tankönyvek.

A) Kötelezett tantárgyak.

1. Hit- és erkölcsstan.

a) A rom. kath. tanulóknál.

I. II. osztály. Az egi közép katekizmus 2. része: A bün-ről. Az erényről. A Keresztény tökéletességről. A ma-lasztról és a szentségekről. Harsányi J. Szertartástana 2. része: Az ünnepekről és a szentségek kiszolgálásánál előforduló szer-tartásokról. — Hetenként 1 óra.

III. IV. osztály. Az ó-szövetség Roder Florent „Bibliai Történe-tek“-ből. Szertartástan, mint az I. II. osztályban. Hetenkint 1 óra.

b) Az izraelita tanulóknál.

I. osztály. Zsengeri Samu Bibliai történelem és hittana szerént, a bibliai történelem a III. szakasz végeig; a hittanból a 10 parancsolat és 13 hitágazat.

II. osztály. A 10 parancsolat és Emeth Weemunoh a 36. fejezettől a 48-ig.

III. IV. osztály. Emeth Weemunoh a 47. fejezettől végig. Hetenként 1—1 óra.

2. Magyar nyelvtan és irodalom.

I. osztály. Az értelmes s kellően hangsúlyozott olvasás gyakoroltatása a tartalom megértéséhez szükséges magyaráza-tokkal, az olvasottak szabadon való elbeszéltetése, néhány köl-tői darab beemléztetése. Az egyes olvasmányok a nép mese, nép monda, magyar történeti monda s a néprajz köréből voltak kiszemelve.

A mondat keletkezésének feltüntetése után a pusztá v. tő- s a bővített mondat használata, ezzel kapcsolatban a lé-nyeges s bővítő mondatrészek ismertetése. A szavak fajainak ismertetése után az alaktan, fősúlyt fektetve a hangtani módo-sulásokon kívül arra is, hogy a mondat részeiül használt sza-vakon a különböző viszonyok milyen ragok — esetleg névutók — által fejezhetők ki; végül csoportosítottak azon ragok, melyeket a mondat alanyául, állitmányául, tárgyául, határozójául s jelzőjéül használható szavak felvehetnek. Megismertettek a szók származtatására használható előképzők.

Az egyszerű s összetett mondat használata közötti kü-

lönbség feltüntetése után az utóbbiak telkeresztetése elemeztetés közben. A tanultak állandósításául elemeztetések s írásbeli dolgozatok szolgáltak K. K. Gyulai B. Magy. nyelvt. s magy. olvk. I r. Hetenként 5 óra.

II. osztály. Az első osztályban tanultak rövid felujtása után a határozók részletes tárgyalása mondattani alapon. A szóképzés. Az összetett mondatok s azok nemei, feltüntetve a mellérendelt és függő viszonyban levőket. A többszörösen összetett mondatok megismertetése és elrendezési módja. Az eltanultak begyakorlása elemeztetés és írásbeli dolgozatok utján. Tk. Simonyi Zs. Magy. nyelvt. II. r. Het. 5 órán.

III. osztály. A tatárjárás olvastatása a szükséges felvilágosításokkal, néhány tartalmilag megmagyarázott költői darab elszavaltatása. A magyar nyelvtan rendszeres áttekintése s a hangsúlyos verselés ismertetése. Fogalmazásul leírások, elbeszélések s könnyebb ügyiratok szolgáltak. K. K. Torkos L. Magy. nyelvt. Tomor—Várady Magy. olvk. III. r. Hetenként 4 óra.

IV. osztály. Az írásmű keletkezése, az anyagszerzés módjai, az anyag elrendezése, az írásművek belszerkezete ; a leiró, elbeszélő, értekező, s vegyes tartalmu próza anyagának előadására vonatkozó kellékek. A kötött irányban irt művek előadására vonatkozó és pedig α) a képzelemre ; β) a képzelem s érzelemre, γ) az érzelemre ható kifejezési módok. A hangsúlyos rythmus átvisméltése után az időmértékes verselés ismertetése. Végül a nyelvbeli előadás két főalakjának összehasonlítása. Olvasmányul — Arany Toldyján kívül — részint egyszerű részint kötött irányban irt művek szolgáltak. Fogalmazásul leírások, elbeszélések s a közéletben előforduló fontosabb ügyiratok készítették. K. K. Udvarhelyi Gy Magy. írásmódja s Arany Toldyja. Hetenként 3 óra.

3. Német nyelvtan.

I. Osztály. Német írás- olvasás és szótanulás. Egyszerű mondatok alakítása a segédigék és igék alkalmazásával. Az igeidők közül a jelen-, mult- és történeti multidő. A határozott és határozatlan névelők, ugymint a mutató és birtokos névmások ragozása. A főnevek ejtegetései. Szó- és írásbeli fordítás magyarból németre. K. K. Graf J. Németnyelvtan I. r. Hetenkint 2 óra.

II. osztály. Az ejtegetések ismételése. A tulajdonnevek ejtegetése. A melléknév a főnév előtt határozott és határozatlan nemszócskával és nemszócska nélkül. A melléknév fokozata és a határozó. „Werden“ segédige. A jövődő és a szenvedő forma

képezése. A névmások ragozása és alkalmazása. A számszók. A rendes igék hajtogatása a jelentő-, foglalo- és föltételes módban. Egyszerű bővített és összetett mondatok alakítása szó- és írásbeli fordításokkal magyarból németre. K. K. Graf J. Német nyelvtan I. r. Hetenkint 2 óra.

III. osztály. Az egyszerű mondat s részeinek ismertetése, ezzel kapcsolatban a név és igeragozás; a német nyelvben használt szórendek feltüntetése, a fő- és mellékmondat használata. Szótanulás és fordítás németből magyarra s viszont. K. K. Graf J. Ném. nyelv. I. r. Hetenként 3 óra.

IV. osztály. Az alaktan s mondattan szabályainak rendszeres áttekintése; a szórendekre vonatkozó elméleti szabályok ismertetése. Szótanulás tekintettel a származott szók csoportosítására. Fordítás németből magyarra és viszont. K. K. Graf J. Ném. nyelv. II. r. Heteenkint 3 óra.

4. *Mennyiségtan.*

I. osztály. a) Számtan. A négy alpművelet nevezett és nevezetlen számokkal. A számok oszthatósága. A legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többes kikeresése. A négy alpművelet közöséges és tizedes törtekkel. Közöséges törtek átváltoztatása tizedes törtekké és viszont. A méter mértékek és régibb hazai mértékek ismertetése. Szétbontás és összevonás. Külön nevezetű számokkal való műveletek. Időszámolás. — A táblán való számolással egyidejűleg gyakoroltatott a fejszámolás. — T. K. Dr. Császár K. Számtan, I. r. Hetenként 3 óra.

b) Mértan. Mértani alapfogalmak: testek, lapok, vonalak, pont. Az egyenes vonalak iránya és viszonylagos fekvése. Szögek. A négy alpművelet vonalokkal és szögekkel. Az egyenes vonalú síkidomok alakítása, tulajdonságai, egybevágósága, symmetriája és hasonlósága. A körvonal. A kör és a szabályos sokszögek. Az ellypsis ismertetése és szerkesztése. Terüetszámítások gyakorlati példákkal. — A tanításnál mindvégig gond volt fektetve az előadottak rajzban és természetben való szemléltetésére. — T. K. Dr. Császár K. Geometriai Alaktan, I. r. Heteenkint 2 óra.

II. osztály. a) Számtan. Számolási előnyök és rövidítések. Rövidített szorzás és osztás. Az arányosság fogalma. Az egyszerű hármasszabályhoz tartozó feladatok megfejtése a kettes tétel által. Százalék számítások különböző esetei és módja: 100-tól, 100-ból, 100-ra. A százalék számítások gyakorlati alkalmazásai: súly- és közvetítésért való levonások, lerovások az árból, biztosítási díj és felpénz (agio) számítások. Arányok és

aránylatok, s ezek alkalmazása az egyszerű hármasszabály és százalékszámításoknál. — A példák és feladatok kiválasztásánál azok gyakorlati és közéleti fontossága volt az irányadó. Mindennemű számolásnál egyszerűbb példákon gyakoroltatott azok megfejtése fejben egyszerű okoskodás és következtetések által. T. K. Dr. Császár K. Számтан II. r. Hetenként 3 óra.

b) Mértan. Stereometriai elemek: a sík, a vonalak és síkok térbeli fekvése és viszonylagos helyzete; él-, lap- és testszögek. A kocka, hasáb, gúla, henger, kúp, az 5 szabályos test ismertetése, leírása, alakítása, hálójuk készítése. A testek összeillősége, symmetriája, hasonlósága; felületeik és térfogataik kiszámítása, számos gyakorlati példával. Testminták készítése lemezpapírból. T. K. Dr. Császár K. Geometriai Alaktan II. r. — Hetenként 2 óra.

III. osztály. a) Számтан. Olasz gyakorlatok. Összetett hármasszabály egyszerű következtetésekkel. Összetett arányok és aránylatok s alkalmazása az összetett hármasszabálynál és kamatszámításoknál. Közép határidő számítása. Az egyszerű és összetett arányos osztás. Elegyítési és láncszabály. Példák és feladatok a gyakorlati és közéletből. T. K. Dr. Császár K. Számтан III. r. — Hetenként 2 óra.

b) Mértan. Egyenes vonalú síkidomok szerkesztése, összeillősége, symmetriája, hasonlósága és területszámításuk kibővítése. Az idomok átalakítása és osztása. A körtan kibővítése, szerkesztési feladatokkal. A kúpszeletek, cycloisok és csigavonalak szerkesztése. T. K. Dr. Császár K. Szerkesztő Planimetria. Hetenként 2 óra.

IV. osztály. a) Számтан. A nemes fémek mérése és azok értékének kiszámítása. A hazai és külföldi fontosabb pénznemek és pénzrendszerek ismertetése átszámításokkal a pénzverési törvények alapján. A külföldi váltók értékének kiszámítása közvetlen használat mellett; árfolyamuk kiegyenlítése és értékük összehasonlítása (rimessa és tratta.) Az algebrai mennyiségek hat első alaplüvelete. Elsőfokú határozott egyenletek egy ismeretlennel. K. K. Mocnik-Árenstein. Betűszámтан. Császár Számтан III. r.

b) Mértan. A tér felmérése és területének számítása. A testek felületének és térfogatának kiszámítása. K. K. Roller M. Alkalmazott Geometria. Szám- és mértan hetenként 4 óra.

5. Természettudományi tárgyak.

a) Természetráajz.

I. osztály. Az őszi és tavaszi hónapokban növénytan, a téli hónapokban ásványtan (néhány közettel) synthetikus tanmenetben természetes példányokon. K. K. Kriesch Természetráajz elemei (növéuytan.) Dr. Szabó Ásványtan kezdők számára. Hetenkint 3 óra.

II. osztály. Állattan progressive, jobbára természetes példányokou. K. K. Kriesch Természetráajz Elemei (állattan.) Hetenkint 3 óra.

III. osztály. Őszi és téli hónapokban ásvány-, közettan és geológia alapvoulai, tavaszi hónapokban növénytan analytikus tanmenetben. Determinatio. K. K. Szécskay Ásványok Természetráajza. Növénytan, mint az I. o.-ban. Hetenkint 3 óra.

b) Természettan.

IV. osztály. Az erők. A testek egyensulya és mozgása. A hő és munkája. K. K. Antolik K. Kísérleti Természettan. Hetenkint 3 óra.

6. Földráajz és statisztika.

I. osztály. A magyar birodalom részletes tárgyalása összeköttetésben a főbb statisztikai adatokkal. Magyarország függöleges tagozata és vizráajza kapcsolatban az egyes vidékek természetes viszonyai, népráajza s a lakosok főbb foglalkozásának ismertetésével. Magyarország politikai földráajza, éghajlata, növényei, állatai és népei. K. K. Kiss Sándor magyar-osztrák monarchia összehasonlító földráajza. Hetenkint 2 óra.

II. osztály. Európa egyes államainak vizszintes és függöleges tagozata, azok éghajlata, terményei és miveltségi viszonyai. Európa kedvező pártfejlődése s ennek befolyása a kereskedelem és miveltség előhaladására. Európa nagysága, éghajlata, terményei és népei. Ázsia általános megismertetése után Európával való összehasonlítása. K. K. Kozma Gy. Földráajz II. r. Európa és Ázsia. Hetenkint 2 óra.

III. osztály. Amerika részletes, Afrika és Ausztrália általános ismertetése, azok vizszintes és függöleges tagosultsága, éghajlata, terményei, népei, miveltségi állapotai és politikai földráajza. A fölfedezések történetéből az ó kori népek: phoeniciaik, görögök és rómaiak földráajzi ismeretei s azok nevezetesebb írói. Földráajzi fölfedezések a középkorban; az arabok fellépése, a normannok fölfedezései a keresztes hadjáratok eredményei, a velenceziek kereskedelmi vállalatai, a portugallok

fölfedezései s földünk körülhajózása, Amerika fölfedezése s az újabbkori népek fölfedezései valamint a nevezetesebb utazók. K. K. Kozma Gy. Földrajz III. r. Hetekint 2 óra.

7. *Történelem.*

III. osztály. A magyarok történetének rövid áttekintése. Magyarország nemzetiségeinek lakóhelyei a honfoglalás előtt. A vérszerződés a honfoglalás s annak világtörténelmi fontossága, a rablókalandok célja és jellemzése. Az egyes uralkodóházak története a jelen időig, tekintettel a tudomány, műveltség és az alkotmány fejlődésére; a mohácsi vész s annak okai és következményei, a reformáció terjedése, a török uralom jellemzése, Erdély külön állása s annak jelentősége a vallás- és nemzeti szabadság érdekében. Az 1687 törvények, a felkelések harczi, a *pragmatica sanctio*. A nemzet ébredése és haladása az újabb időben, a szadságharcz rövid története s az ezt követő idők ismertetése, továbbá az egyes korszakok műveltségi állapotai s a főbb területi változások. K. K. P. Szathmári K. Magyarország története különös tekintettel a társországokra és művelődési viszonyokra. Hetenkint 2 óra.

IV. osztály. Az emberiség műveltségi állapota kezdetben. A történelem forrásai és segédtudományai, a keleti népek műveltségi viszonyai a különböző népfajok szerint, a görögök és rómaiak története, a kereszténység terjedése, a népvándorlás s az újabb államok keletkezése, a germanok s a hűbérrendszer, az izlam keletkezése s annak terjedése. Németország története a különböző uralkodóházak alatt, a pápák és császárok küzdelme, a keresztes hadjáratok okai és következményei. Francia, Angol, Schweiz, Spanyolország, a törökök, szlávok és normannok története, a műveltségi állapotok, a löpor és könyvvuyomatás feltalálása s azok következményei. K. K. Ladányi G. A világtörténet főbb eseményei. Hetenként 3 óra.

8. *Művészeti tárgyak.*

A) *Rajzolás.*

I. osztályban.

a) Szabadkézi rajz. Egyenes és később görbe vonalokból alkotott elemi disztimények hálózatbani rajzolása, lapminták után; részint szinesre részint pedig tollrajzban kivéve. Heti óra-szám: 3.

b) Mértani rajz. A szerkesztő síkmértan elemei. A rajzeszközök használási módjauak megismertetése; a pont és vonal,

tekintettel ezek származására, helyzete és egymáshozí viszonyára; merőlegesek és egyenközűek szerkesztésének különféle módjai; a 4 alapművelet egyenesekkel és szögekkel, utóbbiak lemásolása és alkotása mérték szerint; a szög osztó- és közbefutó egyenesei: három-, négy- és sokszögek adott alkatrészeiből való szerkesztése. A körbe irt szabályos sokszögek rajzolása. Heti óra-szám: 2.

II osztályban.

a) Szabadkézi rajz. Landau-féle egyszerűbb tollrajzi disztmények, később a görög izlés disztményi elemeinek megismertetése; egyszerű maeanderek, palmetta- és kehelyalakzatok s ezeknek 2—3 színnel való festése. Heti óra szám: 2.

b) Mértani rajz. 1. A síkszerkesztő-mértan folytatása a sokszögek, csillagidomok s legfontosabb érintési feladatok ismétlésével, a kúpmetszetek, valamint a kerekények és csigavonalak szerkesztésének különféle módjai. 2. Az ábrázoló mértanból az orthogonális vetülettan elemei, a tér megismertetése, szemléltetése.*) A pont és vonal vetületei, utóbbiak helyzete s egymáshozí viszonya vetületeikkel együtt. Az egyenes nyompontjai, hajlási szögei — s valódi nagyságának meghatározása. A sík különféle helyzete a térben s az azokban helyezett pontok s vonalak vetületei; a síkok metszési vonalai, hajlási szögei s egyenessel való átdőfési pontjainak meghatározása. Egyenes és görbe vonalu síkidomok és egyszerűbb testek vetületei.

III. osztályban.

a) Szabadkézi rajz. Plasztikus renaissance és gót ékítmények lapminták utáni rajzolása, teljes árnyékolással. A kréta és szénrajz technikájának megismertetése; a renaissance izlés disztményi elemei, görög és mór izlésű szalagdiszkek, valamint összetettebb palmetta alakzatok rajzolása és színezése. Heti óraszám: 2

b) Mértani rajz. Vetülettan, a II. osztály tananyagának rövid összefoglalása és ismétlése. Egyenes és ferde hasáb, henger, gúla és sík általi metszése és a metszési idomok valódi nagyságának és alakjának meghatározása. A gömb és az előbb nevezett testek felületén a pont meghatározása. A testek forgatása azok hálózatának lefejtése, végre a testek áthajtása. Heti óraszám: 2.

IV. osztályban.

a) Szabadkézi rajz. Plasztikus disztmények szén és

*) Minden feladat, mielőtt az rajzoltatott volna a térben példakal lett szemléltetve.

2-féle krétával való rajzolása; diszitméuyi elemek középkori (bizanzi) szövetek után; összetettebb, színezett mozaique és intarsia diszitmények, figurális rajz (fej, kéz, láb), lapminták. Heti óra szám: 3.

b) Mértani rajz. Távlattan. A képsik, alap-, közép- és láthatár-sík, szem- és főpont, alap- közép és láthatárvonal és és fősugár megismertetése és ábrázolása; a pont, vonal, görbe és egyenes vonalú síkidomok távlati képének meghatározása azok vetületeiből; kísérletekkel és példákkal szemléltetve a távlattani készüléken. Az egyszerűbb testek és testcsoportok távlati képének meghatározása áthatási, távmetszési és vegyes áthatási módszer szerint. A szabad távlattanból könnyebb, az építészet köréből vett feladatok megfejtése; mint a képsikkal párhuzamos, vagy arra merőleges irányban levő oszlopsorok, félkörű vagy csúcsíves csarnokok, fülkék, padozatok stb. effélék látképeinek szerkesztése. Heti óraszám: 2

B) Szépirás.

I. osztály. Magyar és német folyóírás üteny szerint. Hetenként 1 óra.

II. osztály. Magyar és német folyóírás folytatva. Hetenként 1 óra.

III. osztály. Ronde írás: a kis és nagy betűk különféle alakjaiuk megismertetése 6-féle nagyságban, Reuleaux tanár módszere szerint, tekintettel azoknak a szögletes (ös) alakokból való keletkezésére. — Hetenkint 1 órán.

C) Éneklés.

I. osztály. Miuthogy a tanulók nagyobb része rendszeres ének- és hangismeret nélkül lépett fel a polg. isk. I. osztályába, azért az énektanítást ezen osztályban külön csoportban és egészen elemiesen kellett kezdeni

Énekgyakorlatok az első három hangtól fogva a teljes C-dur scáláig, ideértve a szokottabb üténymeket, a negyed-, fél-, egész-, nyolczad- és tizenhatod hangjegyeket a megfelelő szünetjelekkel. A kemény és lágy hangsor leírása különféle éneklési gyakorlatokkal. Egy- és kétszólamu magyar népdalok. Hetenkint 1 óra.

II. III. IV. osztály. A kemény és lágy hangnemek ismeretése az illető hang- és hallásképző énekgyakorlatokkal. Alakító és előadó jelek. A hangközök meghatározása négyszólamu Chorálok és magyar népdalok. Hetenkint 1 óra.

9. Tornászat.

Az I. osztályból álló csapat gyakorolta a sorakozást, igazodás, nyitódást, zárkozást, fordulatokat, kanyarodásokat, rendekbe

fejlődést, úgy helyben mint menés közben. Ezekon kívül gyakorolta e csapat az egyszerű s összetett taggyakorlatokat is. A II. III. IV. osztályból álló csapat a fentebbieken kívül gyakorolta míg a kettős rendekbe fejlődést, rendekre szakadoztatást, úgy helyben mint menés közben. Végül mindkét csapata körülményekhez mérten szertornázásban is részesült. Hetenkint 1—1 óra.

B) Rendkívüli tantárgyak.

1. Latin nyelv.

I. osztály. Alaktan. A betűk ismertetése és hangoztatása. A 8 beszédrésznek s a főnevek, melléknevek és névmások ragozása. A nyelvtan anyagához kijelelt szavak tanulása. A gyakorló könyvből latin- és magyar mondatoknak fordítása. Házi és iskolai dolgozatok.

Tankönyv: Kiss-Schulz Latin Nyelvtana és gyakorlókönyve. Hetenkint 4 óra.

II. osztály. Az igékről általában. Különösen pd. az igék nemeiről, módjairól és ideiről. Az igék törzsalakjairól. A négy igeragozásról cselekvő és szenvedő alakban. A rendhagyó mult időkről és supinumokról. A hiányos és személytelen igék ragozásáról. A határozók-, előjárók-, kötszók- és indulatszókról. A tananyagra vonatkozó latin-magyar és magyar-latin mondatoknak fordítása.

Tank. mint az 1-ső osztálynál. Hetenkint 4 óra.

III-ik osztály. A mondattan fogalma, tartalma: a) az állitmány egyezése b) kettős alany eset c) sajátító, tulajdonító, tárgyese, távolító-eset használata különböző nevekkel. Minden esetnél közbeszótt gyakorlatok fordítása magyarból latinra. A latinból magyarra való fordításnál „Miltiades“ használtatott. K. K. Szepesy Mondattana, hetenként 4 óra.

IV-ik osztályban. Szepesy Mondattana 2-ik része a) az idők és helynevek használata különböző kérdésekre. b) A módok kellő használata ut, quod, quin, postquammal; ezek kihagyása vagyis az accusativus cum infinitivo és az ablativus absolutus használata, c) névmásokról, d) Gerendium és Supinumról e) hangmértan f) verstan.

Olvasmányok Julius Caesar: De bello gallico. Heti 4 óra.

2. Könyvvitelan.

IV. osztály. Borkereskedési és asztalos ipari üzletre vonatkozó feladatok könyvelése s ezek alapján az egyszerű könyvvezetés vázlatos ismertetése — K. K. Roller-Wittingen Könyvvitelan. — Hetenként 1 óra.

V.

Az intézet szerelvényeinek szaporodása.

A) Könyvtárak.

I. A tanári könyvtár ez év folytán a következő művekkel gyarapodott:

a) Ajándékozás útján. 1. A Nm. vallás- és közokt. ministeriumtól a „Néptanítók Lapja“, 1884. évf. (3 frt.)

2. Az Eggenberger-féle könyvkereskedéstől: Szécskay J. Állat-, növény-, és ásványország természetrajza 3 drb. (1.20 frt.) Varga Otto. Földrajz. (0.80 frt.)

3. Wajdits J. könyvkereskedésétől N.-Kanizsán: Juhász J. Írási mintalapok (0.56 frt.) Dr. Otto Gy. Utmutatás a mérgek kikeresésére (1.50 frt.) Novák K. könyvvitelten II. r. (1.40 frt.) Harsányi. Szertartástan (0.25 frt.)

4. Laufer V. könyvkereskedésétől Budapesten: Seeman G. Ásvány-közet- és földtan (0.70 frt.)

5. A Franklin társulattól: Dr. Roth S. Az állattan elemei. (1 frt.) Perjessy L. Ábrázoló mértan II. f. (0.80 frt.) Jónás J. Német nyelvtan s olvasókönyv I. r. (0.50 frt.) Dr. Szabó J. Ásványtan 3. kiad. (0.40 frt.) Hoffmann Mór. Német nyelvtan s olvasókönyv I. r. 4. kiad. (0.60 frt.) Erdődi J. Földrajzi vezérfonal. 4 kiad. (0.40 frt.) Jablonszky J. Földrajz I. r. 2. kiad. (0.70 frt.) Harrach J. Német olvasókönyv III. kt. (1 frt.)

Az 1—5 pont alatt felsorolt művek száma 16, értéke 14.81 frt.

b) Vétel útján. 1. Szakközlönyök és folyóiratok: Középisk. tanáregyesület Közlönye, 1883/4 évf. (4 frt.) Magyar Tanügy, 1883/4 évf. (6 frt.) Közoktatás. 1884. évf. (4 frt.) Polgári Iskola. 1884. évf. (2 frt.) Felső nép- és polgárisk. Közlöny 1884. évf. (3 frt.) Zalai Tanügy. 1884. évf. (2 frt.) Természet-tudományi Közlöny, 1884. évf. (3 frt.)

2. Tan- és kézi könyvek s irodalmi művek: Dr. Simonyi Rendszeres magy. nyelvtan. (1.50 frt.) Tomor-Váradi Magy. olv. könyv, III. (1.20 frt.) Lange-Cherven. Uj isk. atlasz (0.70 frt.) Gyulai B. Magyar nyelvtan I. (0.80 frt.) Fustel de Coulanges. Az ó-kori község (1 frt.) Boissier Gaston. Az Archeologiai séták (1.90 frt.) Taine H. A. Az angol irod. története III. kt. (1.90 frt.) Trefort Á. Emlékbeszéddek és tanulmányok (1.50 frt.) Trefort Á. Kisebb dolgozatok. (1.50 frt.) Suppan V. Ábrázoló Geometria. 3 drb (kötve 4.45 frt.) Dr. Szabó J. Geologia (kötve 6 frt.) Flammarion-Hoitsy. Népszerű csillagászat 2 drb. (kötve 9.90 frt.) Herczl Márk. Forgalmi számtan (kötve 4.45 frt.)

Felméri L. Az iskolázás jelene Angolországban, I. II. (kötve 5.70 frt.)

Az 1. 2. alatt felsorolt művek száma 21, értéke 67.50 frt.

II. A z ifjusági könyvtár a következő művekkel gyarapodott:

a) Ajándékozás útján. 1. Dolinay Gy. Gyöngysorok. (0.20 frt.), szerző ajándéka.

2. Wajdits J. könyvkereskedésétől N.-Kanizsán: Knigge A. Érintkezés az emberekkel (1.15 frt.) Verne Gy. Sztröggoff M. utazása (1.75 frt.) Városov M. Hires magyar nők (0.40 frt.) Összesen 4 munka, 3.20 frt értékben.

b) Vétel útján. Jókai M. következő munkái: Erdély aranykora, (1.20 frt.) A kétszarvu ember, (0.80 frt.) Szomorú napok (0.80 frt.) Magyarhon szépségei (0.40 frt.) Fortunatus Imre (0.40 frt.) Sonkoly (0.40 frt.) Az elátkozott család (1.20 frt.) A magyar előidőkből (0.80 frt.) Csataképek 1848 — 49-ből (1.20 frt.) A büntárs. — Nepean sziget (0.40 frt.) Árnyképek (1.20 frt.) Dekameron (1.60 frt.) — Br. Józsiika következő munkái: Zólyomi (0.50 frt.) Élet utjai (0.50 frt.) Egy kétemeletes ház Pesten. (0.50 frt.) Könnyelműek (0.50 frt.) A nagyszebeni királybíró (1 frt.) A csehek Magyarországon (2 frt.) Akarat és hajlam (1 frt.) Az első lépés veszélyei (1 frt.) Az utolsó Báthory (1.50 frt.) Eszther (1 frt.) Young A. Elveszett okmányok (0.60 frt.) Dr. Zólyomi L. Magyar Helikon (2 frt.).

Összesen 25 munka, vételára 23.80 frt. — 26 drb. be-
kötés 3.90 frt. Összes érték 27.70 frt. —

III. A szegény tanulók segély-könyvtára számára a következő tankönyvek szereztettek be:

Dr. Simonyi magyar nyelvtan II. 1 példány 0.50 frt.) Graf J. Német nyelvtan I. 4 péld. (3.20 frt.) Graf J. Német nyelvtan II. 2 péld. (2 frt.) Felsmann. Német olvasókönyv I. 2 péld. (1.60 frt.) Torkos. Magyar nyelvtan. 5 péld. (4.50 frt.) Udvarhelyi. Magyar írásmód. 1 péld. (1.60 frt.) Lehr A. Arany Toldija. 2 péld. (1.40 frt.) Gyulay Magyar Olvasókönyv II. 3 péld. (2.40 frt.) Tomor-Várad. Magyar olvasókönyv III. 6 péld. (7.20 frt.) Dr. Császár. Számítan II. 5 péld. (3 frt.) Roder. Bibliái tört. 5 péld. (1.40 frt.) Kozma Gy. Földrajz III. 3 péld. (2.40 frt.) Dr. Császár. Szerkesztő Planimetria. 1 péld. (0.90 frt.) Szathmáry. Magyarország története. 3 péld. (3 frt.) Szécskay. Ásványtan. 4 péld. (3.60 frt.) Brózik. Természettani földrajz. 1 péld. (1.10 frt.) Antolik. Természettan. 4 péld. (6 frt.) Roller. Könyvviteltan. 1 péld. (0.80 frt.) Roller. Alkalmazott Geometria 1 péld. (1 frt.) Dr. Császár. Számítan III. 1 péld. (0.60 frt.)

Összesen 55 példány 48.20 frt. értékben.

A mult évben szerettek közül bekötöttet 54 drb. 9.70 frt. o. é. E szerént ezen könyvtár gvarapítására fordított 57.90 frt. o. é.

Az intézetben levő könyvtárak ezévi gyarapodását tehát a következőkben foglalhatjuk össze:

I. Tanári könyvtár.

a) Ajándékozás utján szaporodott	16 művel	14.81	frt értékben.
b) Vétel	" "	21	" 67.50 " "
Összesen	. . .	37	" 82.31 " "

II. Ifjusági könyvtár.

a) Ajándékozás utján szaporodott	4 művel	3.20	frt értékben
b) Vétel	" "	25	" 27.70 " "
Összesen	. . .	29	" 30.90 " "

III. Szegény tanulók segély-könyvtára.

a) Vétel utján szaporodott	55 példánnyal	48.20	frt értékben.
b) Bekötötésre fordított	. . .	9.70	" "
Összesen	. . .	57.90	" "

B) Szertárak:

Természetrajzi szertár. A m. földtani társulat szives adományozásából szaporodott egy 78 darabból álló gyűjteményel.

Rosenberg B. ur ajándékozott 3 drb. Antimonitot.

II. Rajz- szertár. A szegény tanulók használatára a polg iskolaszék beszerzett 25.33 frt. értékű rajzszeszközt.

A többi szertárak e tanév folytán nem gyarapodtak.

C) Butorneműek. javítások és vegyesek.

2 drb. új asztal a rajzterembe (14 frt) 2 asztal újra festése (2 frt) 5 uj szék (5 frt.) 5 fekete tábla újra festése és vonalzása (7.50 frt.) 3 bádog viztartó kiigazítása (1.20 frt.) Apróbb igazítások (1 frt.) 1 szobaseprű (1.45 frt.) 28 Dekagr. táblaszivacs (3.92 frt) Apróságok (1.22 frt.) Összesen = 37.29 frt.

VI.

A tanulók érdemsorozata az 1883—84. iskolai évben.

I. osztály.

A tanuló neve.	Hit- és erkölcs.	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Mértan	Természetrajz	Mértani rajz	Szabadkézi rajz	Szépíráás	Testgyakorlat	Ének	Latin nyelv	Szorgalom	Magaviselet	
Besnyák Lajos	1	2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	3	4	3	
Brenner János	2	3	3	2	3	3	3	2	3	2	2	2	—	3	3	
Brünner Albert	3	3	3	3	3	4	3	4	4	3	1	3	—	4	2	
Csukics Emil	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	1	2	4	4	2	
5 Deutsch Albert	3	3	2	3	4	4	3	4	2	2	3	2	—	4	2	
Fluck József	2	2	1	3	4	4	3	2	2	3	3	2	—	4	2	
Freyer Leo	3	2	1	2	3	3	3	2	2	2	1	2	2	3	1	
Helyes Lajos	3	3	3	3	4	4	3	4	4	3	2	3	—	4	3	
Horváth József	1	4	3	3	4	4	3	3	2	2	1	3	—	4	3	
10 Kohn Bernát	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2	—	—	3	2	
Kolbl Márton	1	2	3	2	3	3	3	2	3	2	3	—	—	3	3	
Kósz Antal	1	1	1	2	2	3	2	2	2	1	2	2	—	2	1	
Kopeczky József	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	—	3	2	
Kühár Ignác.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	—	1	1	
15 Kühár István		1	3	2	1	2	2	2	1	1	2	2	—	2	2	
Laufer Gyula	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	1	2	—	2	2	
Mondschein Jakab	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	—	3	3	
Moór Lajos	2	3	3	3	4	4	3	4	3	2	3	2	—	4	2	
Petrik Elemér		b	e	t	e	t	e	g		v	o	l	t			
20 Pfánczelter Károly	1	4	3	3	4	4	3	4	4	3	3	3	—	4	3	
Pivár István		é	k	ö	z	b	e	n	k	i	m	a	r	a	d	t
Sajt István	3	4	3	3	4	4	4	2	2	3	1	3	—	4	2	
Simonka Lajos	1	3	3	2	2	2	3	2	2	2	3	2	—	3	3	
Viola Lajos	1	3	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	4	2	
25 Vörös Mihály	1	3	2	2	3	3	2	1	1	2	1	1	2	3	2	

Osztályisméltlésre útasittatnak: Brünner Albert, Deutsch Albert, Helyes Lajos, Horváth József, Moór Lajos, Pfánczelter Károly, Sajt István.

Javitó vizsgára útasittatik: Fluck József.

II. osztály.

A tanuló neve	Hit- és erkölest.		Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Mértan	Természetr.	Mértani rajz	Szabadkézi rajz	Szépírás	Testgyakorlás	Ének	Latin nyelv	Szorgalom	Magaviselet
	1	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	—	—	3	3
Barbarits Gyula	1	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	—	—	3	3
Barbarits József	é	k	ö	z	b	e	n	k	i	m	a	r	a	d	t	
Csizár János	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	—	2	3
Ebenspanger Ámin	3	3	1	3	4	4	3	4	1	1	3	1	—	4	2	
5 Freyer Gyula	2	2	1	2	2	2	2	3	3	2	2	2	—	3	2	
Kaiser József	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	2	—	2	2	
Koczuván János	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	—	2	3	
Kovács László	1	2	3	3	3	3	3	2	1	2	3	2	—	3	2	
Kovács Ferenc				b	e	t	e	g	v	o	l	t			—	
10 Krampatics József	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	—	4	3
Riedl Gyula	1	2	2	2	3	3	1	4	3	3	3	3	2	2	4	2
Rosenberg József	3	3	2	3	3	3	3	4	3	3	2	2	—	4	2	
13 Stern Henrik	3	3	1	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	—	4	3

Osztályismétlésre útasittatik: Ebenspanger Ámin.

Javitó vizsgára útasittatnak: Riedl Gyula, Rosenberg József, Stern Henrik.

III. osztály.

A tanuló neve	Hit- és erkölcsst.		Magyar nyelv		Német nyelv		Földrajz		Történelem		Számítan		Mértan		Természetrajz		Mértani rajz		Szabadkézi rajz.		Szépirás		Testgyakorlat		Ének		Latin nyelv		Szorgalom		Magaviselet	
	2	3	4	3	3	4	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	1	—	3	4	3	—	3	4	3	—	3	4	3		
Bagáry Sándor	2	3	4	3	3	4	4	3	4	3	4	3	4	3	4	1	—	3	4	3	—	3	4	3	—	3	4	3				
Guttman Lajos	é	v	k	ö	z	b	e	n	k	i	m	a	r	a	d	t																
Karika István	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	1	2	—	—	2	2	—	—	2	2	—	—	2	2			
Kohn Jakab	1	2	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2	2	1	2	—	—	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	2	1			
5 Kolonits Lajos	1	2	1	1	2	2	1	2	3	3	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	2	2			
Orbán Lajos	2	3	4	3	3	3	3	3	4	3	4	3	4	3	2	—	—	—	—	4	2	—	—	4	2	—	—	4	2			
Polesinczky Emil	1	2	3	1	2	2	2	1	3	3	2	2	1	3	3	2	2	1	1	3	2	1	1	3	2	1	1	3	2			
Szmódis Mihály	1	1	2	1	1	3	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	—	—	2	1	—	—	2	1				
Zakály Károly	1	2	3	1	1	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	2	3	1			
10 Zsilavec Lajos	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	—	—	3	2	—	—	3	2	—	—	3	2			

Osztályismétlésre útasítatnak: Bagáry Sándor és Orbán Lajos.

IV. osztály.

A tanuló neve	Hit- és erkölest.		Magyar nyelv		Német nyelv		Földrajz		Történelem		Számтан		Mértan		Természettan		Mértani rajz		Szabadkézi rajz		Testgyakorlat		Ének		Könyvviteltan*)		Latin nyelv		Szorgalom		Magaviselet	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Bellosits Károly	1	3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1	2	—	3	2											
Freyer József	1	1	2	1	1	2	1	1	3	3	2	1	1	3	3	2	1	2	—	3	2											
Kolárs István	1	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	2	2												
Márkus Aladár	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	2	2												
5 Márkus Elemér	1	2	3	1	1	2	2	2	1	1	2	1	2	1	2	1	2	—	2	2												
Travnik Gábor	1	2	2	1	1	2	2	2	3	2	2	1	2	1	2	1	2	2	3	2												
Turza János	1	3	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	1	2	1	3	2												
8 Zvér Mátyás	1	2	3	3	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2	—	2	2												

*) A Könyvviteltan mint rendkívüli tantárgy tanított

Az érdemsorozat jegyeinek jelentése.

a) Az előmenetelben :

- 1 = jeles.
- 2 = jó.
- 3 = elégséges.
- 4 = elégtelen.

b) A szorgalomban :

- 1 = ernyedetlen.
- 2 = dícséretes.
- 3 = változó.
- 4 = hanyag.

c) Az erkölcsi magaviseletben :

- 1 = dícséretes.
 - 2 = jó.
 - 3 = tűrhető.
-

VIII.

Statistikai adatok az intézetből eltávozott tanulókról.

T a n é v	osztály	más polg. iskolában										Összesen		
		gymnasiumba	reáliskolába	tanító-képezdébe	gazdas. pályára	keresk. pályára	iparos pályára	jegyző segéd	írnok	katonai pályára	árvaházba		nem tudatik	
1872/3 – 1881/2. végéig*)	I-VI	8	14	5	22	11	23	45	5	3	1	—	5	142
1881 – 82. végén	I	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
	II	—	1	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	5
	III	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
	IV	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	V	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
1882/3 folyama alatt és végén	I	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	7
	II	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3
	III	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	IV	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	4
	V	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3
1883/4 folyama alatt	I	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	II	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2
	III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen :	—	12	18	5	27	13	29	54	6	5	2	1	5	177

*) Lásd az intézet X-ik Értesítőjét az 1881/2 tanévről.

IX.

Jótekonyság és jutalmazások.

Iskolánk tanulói között aránylag nagy lévén a szegénysorsu, segélyre szorult fiuk száma, iskolaügyeinkre nézve igen fontos rovatot képez a jótekonyságok gyakorlása nemcsak azért, mert ez által szegény sorsu tanulóink számára megélhetési mód nyújtatik, hanem azért is, mert csaknem ez az egyedüli mérték annak megítélésénél, hogy a társadalmom mennyiben járult hozzá az iskola nemes és hazafias céljainak elébbvitelére, és hogy az iskola mennyiben bírta felkelteni maga iránt a társadalom jobbainak önzetlen érdeklődését és sympáthiáját. Jól esik kifejezést adni a feletti örömnöknek, hogy városunk közönségének egy igen tekintélyes részét sorolhatjuk fel intézetünk jóltevői között. Hálával emlékezünk meg rólok, mert emberbaráti nemes kötelességet teljesítettek, midőn szegénysorsu tanulóink ügyét felkarolták; elismeréssel adózunk nekik, mert nem csupán egyéneknek tettek köszönetreméltó szívességet, hanem áldozatot hoztak egyszersmind a magyar nemzeti nevelés és közművelődés szent ügyének s közvetlen iskolánk érdekeinek. Vajha a nemes példa követésre buzdítaná azokat is, kik még nem adták jelét annak, hogy magasabb, nemesebb kötelességeket is ismernek azoknál, melyeket a kényszer parancsszavára teljesíteniök kell!

1. A jótekonyság gyakorlásában előljárt a polgári községi iskolaszék, mely az egész tandíjat (9.50 frt) 30, a fél tandíjat (5 frt) 2 tanulónak engedte el, és így e czímen 32 tanulót segélyezett összesen 295 frttal. Továbbá a szegény tanulók segély-könyvtára gyarapítására fordított ez évben 57 frt 90 krt s használat végett kiosztandó rajzszererekre 25 frt 33 krt. Tankönyvekkel és rajzszerekkel ellátta ily módon mindazon tanulókat, a kik tandíj elengedésben részesültek. Az iskolaszék által segélyezésre fordított összeg teszen tehát ez évben 378 frt 23 krt o. é.

2. Ingyenes élelmezéssel segélyeztetett a városi közönség által 10 szegény sorsu tanuló. Nevezetesen:

Hajós Mihály ügyvéd, Kovács János ügyvéd és Barsch Henrik vendéglős ur 1—1 tanulónak adtak teljes élelmezést egész évben. Stirling Antal cz. kanonok ur 1 tanulónak adott ebédet egész évre, 1 tanulónak pedig ebédet 3 hóig. Skublics Imre kir. közjegyző ur 1 tanulónak adott ebédet 4 hóig, 1 tanulónak ebédet 1 hóig. Kelcz Gyula ügyvéd ur 1 tanulónak adott teljes élelmezést 8 hétig Tonka György kereskedő ur 1 tanulóknak teljes élelmezést 1 hóig, Bellosits János birtokos ur 1 tanulónak ebédet és vacsorát 5 hétig, 1 tanulónak ebédet és vacsorát 1 hóig. Zárjeczky Vincze urad. tisztartó és takarékpénztári igazgató ur 1 tanulónak adott ebédet 1 hóig, Nagy József szolgabíró, Ehrenreich János körjegyző, Matyasovszky Vincze takarékpénztárnok ur 1—1 tanulónak ebédet 1—1 hóig. Wlasits Pál szolgabírói őrnök, Stein Antal postamester, Ráth János birtokos, Brenner György birtokos, Plent András és Tüske Ferencz urak 1—1 tanulónak ebédet 2—2 hétig. Nagy Alajos telekkönyvvezető, Balogh Arpád birtokos urak 1—1 tanulónak ebédet adtak 3—3 hétig.

Ezekon kívül 1 szegény tanulónak a hét napjain sorrend szerint, élelmezést adtak: Deutsch Miksa, Kaiser Lipót, Kohn Vilmos, Löbl Ignác, Pollák Lázár, Schwarz Károly és Weiss Ede urak. Egy másik szegény fiut egész évben, soerendben 1—1 hétig, elláttak élelemmel: Brünner Samu, Deutsch Miksa, Freyer Fülöp, Löbl Ignác, Laufer Miksa, Pollák Lázár, Scwarz József, Stern Dávid, Rosenberger Henrik, Schwarz Ödön és Schwarz Károly urak.

3 Szorgalmas és jó magaviseletű tanulók jutalmazására, az iskolaszék által kibocsátott gyűjtő iven, adakoztak a következők:

Hajós Mihály ur 4 frtot, Veszter Imre orsz. képviselő és Lenk Mór ur 5—5 frtot, Balaton József plébános ur 2 frtot. Dr. Bartha Gyula, Káposztás Ferencz, Pataky Kálmán, Kassai Nándor, Barsch Henrik, Brünner Samu, Tomka György, Pollák

Lázár, Deutsch Miksa, Karabélyos Elek, Szirmay Béla, Szepessy Gyula, Gordignani Ferencz, Nagy József, Csukics Adolf, Skublics Imre, Bellosits János, Zárjeczky Vincze, Nagy Alajos, Petrik Gyula, Laufer Miksa, Kopeczky József, Kovács János, Kelez Gyula ur 1—1 frtot. Murkovics János, Freyer Fülöp, Krampats József, Dervarits Kálmán, Szita Elek, Brenner György, Ehrenreich János, Wlasits Pál, Matyasovszky Vincze, Pintér Gyula, Miklós Gyula, Németh József, Ráth János urak és Özv. Nagy László asszony 50—50 krt, Poppel Lajos ur pedig egy drb. ezüst huszast. Összesen begyűlt 47 frt és 1 drb. ezüst húszas.

Fogadják a felsorolt szives jóltevők és adakozók úgy az iskolaszék mint az igazgatóság hazafias és hálás köszönetét!

X.

Segélyzettek és jutalmazottak kimutatása.

1. A Molnár-féle alapítvány kamataiból ez évben is 2 tanuló nyert fejenként 13 frt 8 kr. jutalmat, mint a kik úgy a tanulásban, mint a jó erkölcsi magaviseletben magukat kitüntették, u. m. Kűhár Ignác I. oszt. és Szmódis Mihály III. oszt. tanulók.

2. Ingyen élelmezéssel segélyeztettek: Besnyák Lajos, Kolbl Márton és Mondschein Jakab I. osztályos, Csizsár János és Ebenspanger Armin II. osztályos, Karika István és Zsilavec Lajos III. osztályos, Márkus Aladár (3 hóig), Turzsa János és Zvér Mátyás IV. osztályos tanulók.

3. Az iskolaszék a tandíjakat elengedte a következőknek: a) egészen (9.50 frt). Besnyák Lajos, Helyes Lajos, Kohn Bernát, Kósz Antal, Kűhár Ignác, Pfanczelter Károly, Simonka Lajos, Kolbl Márton, Mondschein Jakab és Vörös Mihály I. oszt.; Barbarits József, Csizsár János, Ebenspanger Armin, Kaiser József, Kovács László, Koczuván János, Rosenberg József és Stern Henrik II. oszt.; Karika István, Kohn Jakab, Kolonits Lajos, Orbán Lajos, Polesinczky Emil, Szmódis Mihály és Zsilavec Lajos III. oszt.; Márkus Aladár, Márkus Elemér, Turza János és Zvér Mátyás IV. oszt. tanulóknak. b) féltandíjt. Sajt István I. oszt. és Kovács Ferencz II. oszt. tanulóknak.

4. Tankönyveket és rajzszerket nyertek használat végett a 3. alatt felsorolt tanulók.

5. Kassai Nándor intézeti rajztanár ur a múlt tanévben 1 drb. 10 frankos aranyat tűzött ki azon tanulónak, a ki ezen tanévben a szabadkézi és mértani rajzban a legjobb előmenetelt tudja felmutatni. Ezen jutalmat elnyerte Kolárs István IV. oszt. tanuló.

6. A városi közönség szives adakozásából összegyűlt összegből a következő jutalmak osztattak ki:

a) Pénzbeli jutalmat nyertek tanulásbeli szorgalmuk- és erkölcsi magaviseletökért Márkus Aladár IV. oszt. tan. 6 frtot, Kohn Jakab III. oszt. tan. 8 frtot, Kolonits

Lajos III. oszt. tan. 5 frtot, Kaiser József II. oszt. tan. 8 frtot; rajzban tett előmenetelért Márkus Elemér IV. oszt. tan. 3 frtot, Kovács László II. oszt. tan. 2 frtot; a tornászban tett előmenetelért Zsilavec Lajos III. oszt. tan. 2 frtot. Összesen kiosztatott 34 frt.

b) Könyvekkel jutalmaztattak a következők: Karika István III. oszt. tan. a magyar nyelvben tett előhaladásáért; Kühár István, Laufer Gyula és Kósz Antal I. oszt. tanulók jó magaviselet és tanulásbeli előmenetelért; Zakály Károly III. oszt. tan. jó magaviseletért, Csukics Emil I. oszt. tan. a tornászban tett előmenetelért. Összesen kiosztatott 6 drb. könyv 12 frt 70 kr. értékben.

A kiosztatott jutalmak értéke 46 frt 70 kr. o. é.

Tudnivalók a jövő iskolai évre.

1. Az alsó-lendvai polgári fiu-iskolában a jövő 1884—85. tanévre a felvétel és beiratás augusztus hó 30-tól szeptember 2-ig bezárólag, a tanácskozási teremben történik. A fölvétetni szándékozó tanulók szülőik vagy ezek helyettesei kíséretében tartoznak megjelenni.

2. A díjtalan felvételi vizsgálat, valamint a javító és pótló vizsgálatok szept. 2-án délután tartatnak meg.

3. A polgári iskola I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet he: a) A ki legalább 9 évet betöltött; b) kinek az elemi iskola IV-ik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ezt a felvételi vizsga útján igazolni tudja; c) ki az elemi iskola IV-ik osztályáról bizonyítványt mutat föl s a magyar nyelven való oktatáshoz megkívántató ismert birtokában van.

4. A polgári iskola bármely osztályába felvehető minden olyan tanuló, a ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik, és az ezen osztályhoz megkívántató előkészültségről vizsgálat útján bizonyoságot tesz. A középiskolákból átlépni szándékozó tanuló bizonyítványa alapján a következő osztályba felvétetik.

5. A polgári iskola négy alsó osztályából átléphet a tanuló a középiskolák megfelelő osztályába. Ezen esetben:

a) Ha g y m n a s i u m b a akarja magát felvétetni, köteles a latin nyelvből az illető osztályban megkívántató jártasságát vizsgálat útján bebizonyítani.

b) Ha r e á l i s k o l á b a lép, köteles a franczia nyelvből vizsgálatot tenni.

6. A polgári iskola IV-ik osztályát elvégzett tanuló, ha szakiskolába akar átlépni, átmehet a) tanítóképezdébe, b) a kereskedelmi iskolába, c) a közép-ipartanodába, d) az orszá-

gos minta-rajztanodába, e) a cs. kir. hadapród iskolába, vizsga letétele nélkül.

7. A polg. iskola IV-ik, illetve VI-ik osztályát bevégzett tanuló előtt, az 1883. jan. 6-án kihirdetett köztisztviselők minősítéséről szóló törvényczikk alapján, a következő életpályák vannak nyitva:

a) A IV. osztályt végzett tanuló alkalmaztathatja magát fogyasztási adószedői, ellenőri és tiszti, sótárnoki ellenőri, mázsatiszti, almászatiszti és hivataltishti hivataloknál; a bíróságoknál, jogügyi és alapítványi igazgatóságoknál, állami vagy törvényhatósági hivataloknál. Lehet még fogházfelügyelő általában alsóbb tisztviselő.

b) A VI. osztályt végzett tanuló bocsátható jegyzői szigorlatra; azonkívül alkalmaztathatja magát a fentebbi hivatalokon kívül kinevezett távirtda-kezelői, dohányárudai, raktári és lottoigazgatósági hivataloknál.

c) Ha a VI. oszt. bevégezése után is tovább akarja tanulmányait folytatni, átléphet a gazdasági, erdészeti, állatorvosi középintézetekbe.

8. A tandij egész évre 10 frt. melynek első fele a beiratáskor, második fele február hóban fizetendő. Az 50 kr. beiratási díjt az ifjusági könyvtár alapjára kivétel nélkül minden tanuló tartozik fizetni.

9. A szegénysorsu és jó előmenetelű tanulók egész vagy fél tandij elengedésben részesülhetnek s használat végett tankönyveket kaphatnak. E czélból a polgári községi iskolaszékhez címzett kérvények — szegénységi és iskolai bizonyítványokkal felszerelve — beiratáskor az igazgatónál benyújtandók. Ugyanekkor nyujtandók be a hasonló módon felszerelt kérvények ingyenes élelmezéssel való segélyezés végett.

10. Tankönyvekkel és tanszerekkel csak olyan tanulók láttatnak el, kiknek a tandij fele elengedettett.

11. Azon tanulók, kik egy vagy legfeljebb két tantárgyból „elégtelen“ osztályzatot kaptak, a jövő tanév elején javító vizsgát tehetnek, mely szándékukról augusztus 30-ig tartoznak az igazgatónál jelentést tenni. A kik pedig kettő-

nél több tantárgyból kaptak „elégtelen“ osztályzatot, az osztályt ismételni kénytelenek.

12. A kik latin nyelvet akarnak tanulni, ebbeli szándékukat a beiratáskor jelentsék ki.

13. Elegendő számú tanuló jelentkezése esetén az V. osztály is megnyitattik.

Alsó-Lendván, 1884. június hó végén.

Az igazgatóság.
